

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, καλή σου ώρα.

Σε ευχαριστώ για το γράμμα σου, ευχαριστώ για τη διάθεση να με εξυπηρετήσεις αν χρειάζομαι, αλλά χάρηκα την καλή σου διάθεση, αυτή την ανοιχτόκαρδη ενατένιση που δεν μας έχεις συνηθίσει. Ναι, ναι, σπουδή και αφοσίωση στο καθήκον. Δικαιώνομαι όταν λέω για το ταξίδι να μπει λίγο φως, λίγος φρέσκος αέρας. Εγώ θυμάμαι τα ταξίδια του ΠΑΤΡΙΣ, που ήταν πολύχρονη προετοιμασία και διαδικασία. Και θυμάμαι πόσο δύσκολη, πόσο πολυέξοδη ήταν η εκτέλεση ενός τέτοιου ταξιδιού. Το Πατρίς έγινε συμβολική λέξη στη ζωή μας αλλά περισσότερο για το πόσους έφερε. Η αλλαγή στη ζωή μας μοναδικό, συγκλονιστικό γεγονός και το Πατρίς δεμένο με όνειρα και κλάματα, με νοσταλγία και εντυπώσεις. Και δεν μπορείς, όσο κι αν θες να ξεχάσεις εκείνη τη συνταρακτική αλλαγή στη ζωή σου. Και τους ανθρώπους που βρήκαμε και τις συνθήκες έπρεπε να δεχτούμε και να προσαρμοστούμε. Η παροικία ήταν μικρή κι είχε αρχίσει να παίρνει την απάνω βόλτα καθώς η χώρα ζούσε μια οικονομική ανάπτυξη. Δεν είχε τη σημερινή ποικιλία εκδηλώσεων, αλλά γιόρταζαν Χριστούγεννα και Εθνικές επετείους και Αποκριές και κάθε παραδοσιακό έθιμο.

Είχαν δύο Ναούς και δύο εφημερίδες. Είχαν χορούς, το Γκρίσιαν Μπώλ, ο μεγάλος χορός της Ελληνικής Κοινότητας ήταν μεγάλο κοσμικό γεγονός. Το στραβό ήταν ότι πολύ κοντά στο τοπικιστικό τους περιβάλλον κι ήταν έντονη επαφή με τους δικούς τους. Και οι στενοί κύκλοι ήταν από τα Κύθηρα, το Καστελόριζο και την Ακράτα γιατί έτυχε από αυτά τα μέρη να έχουν έρθει πολλοί, ο ξάδερφος κι ο θείος είχαν μαζέψει την συγγένεια. Ήταν και λίγοι που έγραφαν, περισσότερα με τον καημό της ξενιτειάς. Είχαν και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Το 1928 ο Παϊζης είχε ανεβάσει θέατρο. Και να σταματήσω στον Παϊζη, που τον γνωρίσαμε γέρο, ήταν ένας σημαντικός καλλιτέχνης που έλαβε μέρος και στα αυστραλιανά θέατρο και κινηματογράφο. Όμως για να σου αφήσω χώρο να μας γράψεις εντυπώσεις και δρώμενα από την Ελλάδα, θα κλείσω με ένα ποιηματάκι που έγραψα για τον Γιώργο Παϊζη ήταν πέθανε, αφού

είχε δημοσιεύσει ποιήματά του τα «Αγριολούλουδα» στα 82 του χρόνια.

*Αγριολούλουδα
Αυτά τ' αγριολούλουδα
Που μαζέψες μ' αγάπη
Με έγνοια και με στοχασμό,
Στολίζουν τ' αγαλιά σου.*

*Που τώσπνοες σιγά-σιγά
Με τη λευκή ζωή σου
Με απλότεια κι υπομονή
Και ευσυνειδησία.*

*Εφυγες νέος θαλερός
Με μια αγκαλιά λουλούδια
Κι άφησες πίσω μια ζωή
Σεινή και τιμημένη.*

*Κι εμείς που σε γνωρίσαμε
Θα ρχόμμαστε στη μνήμη
Να αποθέτουμε τιμές
Και το ευχαριστώ μας*

*Στο φωτεινό σου υπόδειγμα,
Στην αισιοδοξία
Που σκόρπισες στο διάβα σου
Αλλά και στο δικό μας.
Γρηγόρης*

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εμένα Γρηγόρη,
Εγώ ταξίδεψα στην Αυστραλία στο τελευταίο του ταξίδι με το παλιό «Τοσκάνα», που μάλλον μεταγωγικό καράβι ήταν, ίσως να μετέφερε και ζώα, γιατί δεν είχε καμπίνες. Συνταξιδιώτισσές μου ήταν πάνω από 300 νύφες, όπως έγραψε στην πρώτη σελίδα της τοπική εφημερίδα στο Colombo και κάπου 40 Εβραίοι πρόσφυγες από την Ουγγαρία. Ήταν τόσο αργό

το «Τοσκάνα» που χρειάστηκαν 40 μέρες για να φτάσουμε στη Μελβούρνη και όταν αργούσε κάποιος στην οικογένεια τον λέγαμε «Τοσκάνα».

Τελοσπάντων, για μένα σαν Έλληνας της Διασποράς που δεν έζησα κατοχή, εμφύλιο, ανένδοτους και κούνια, η Ελλάδα είναι σαν μάνα. Και δεν αγαπάς την μάνα σου μόνο αν είναι πλούσια και όμορφη.

Γ' αυτό εκνευρίζομαι όταν ακούω βλακείες τύπου «η Ελλάδα μάς έδιωξε» γιατί καμιά μάνα δεν έδιωξε τα παιδιά της. Οι πολιτικοί μάς έδιωξαν, αυτοί υπέγραψαν συμφωνία με την Αυστραλία, αλλά και το πάθος του Έλληνα από την αρχαιότητα να γνωρίσει καινούργιους τόπους και να δημιουργήσει νέες μικρές πατρίδες του. Ούτε η φτώχεια είναι δικαιολογία, γιατί δεν πέθαναν αυτοί που δεν τόλμησαν να μεταναστεύσουν, αλλά παρέμειναν στην πατρίδα και έκαναν προκοπή στον τόπο τους.

Χρειάζεται τόλμη να ξενιτευτείς και πολλές φορές οι συνέπειες είναι φρικτές αν δεν έχεις ψυχικές αντοχές. Εζησα από κοντά τέτοια δράματα και είναι μια πυχκή της μετανάστευσης που δεν την έχουμε καταγράψει, επειδή μόνο τις επιτυχίες μας τραγουδούμε.

Συνταξιδιώτες μου φέτος στην Ελλάδα είναι μια Ολλανδή και ένας Αυστραλός, που κυριολεκτικά ρουφούσαν αχόρταγα τις ομορφιές, την ιστορία, το περιβάλλον και ένιωσα υπερήφανος που η πατρίδα μου με έβγαλε ασπροπρόσωπο. Φαντάζεσαι ν' άκουγα παράπονα αντί για εγκώμια; Τα παράπονα λένε μόνο οι Έλληνες, ακόμη και αυτοί που δεν τους

έχει αγγίξει σοβαρά η κρίση... «Κλαίνε οι χήρες, κλαίνε και οι παντρεμένες», όπως λένε.

Δυστυχώς, φίλε μου, υπάρχουν και κακοί Έλληνες, οι φοροφυγάδες και οι κατοικοκλέφτες, αυτοί που δεν δίνουν αποδείξεις για να μην πληρώσουν ΦΠΑ και αυτοί που κλέβουν τους ξένους. Το είδα και τους σιχάθηκα. Από τη μια είναι ο μικρομαγαζάτορας που σου δίνει απόδειξη για το ένα ευρώ της σπανακόπιτας που αγόρασες και από την άλλη είναι ο μεγαλέμπορος που αποφεύγει να σου δώσει απόδειξη για μια μεγάλη αγορά σου χιλίων ευρώ.

Φυσικά, υπάρχουν και οι δυστυχημένοι επιχειρηματίες που δεν δίνουν στο κράτος τις εισπράξεις από το ΦΠΑ, όχι επειδή είναι απατεώνες, αλλά επειδή στην εποχή της κρίσης πρέπει πρώτα να δώσουν τροφή στα παιδιά τους.

Παρόλα αυτά, στην πλειοψηφία τους οι Έλληνες λατρεύουν τον πολιτισμό και υπάρχει οργασμός σπουδαιών εκδηλώσεων. Την περασμένη Παρασκευή θέλαμε να πάμε στη συναυλία του Ξαρχάκου στο Ηρώδειο με την Μαρία Λώμη και τον Γιάννη Μεράβου, αλλά τα εισιτήρια είχαν πουληθεί. Ελπίζω το Σάββατο να πάω θέατρο για να δώ τον «Ζορμπά» σε σκηνοθεσία του Σταμάτη Φασουλή και νομίζω ότι αξίζει να τελειώσω σήμερα με μια αποκάλυψή του που με συγκίνησε:

«Ηθοποιός είμαι από 2 ετών, δεν έγινα μετά. Έφτιαχνα συνεχώς παραστάσεις και ανάγκαζα τον αδελφό μου, τον Παντελή, να παίζει μαζί μου ρόλους. Όταν έφευγαν οι γονείς μου από το σπίτι, έφτιαχνα μια σκηνή και παίζαμε διάφορα έργα. Ο αδελφός μου δεν ήθελε με κανέναν τρόπο να παίζει, αλλά τον ανάγκαζα, καθώς του έταξα διάφορα πράγματα» λέει. Θυμάται, μάλιστα, έντονα το παρακάτω περιστατικό: «Σε ηλικία 5 ετών, είχα δει μια φωτογραφία του Αλέξη Μινωτή να παίζει τον Οιδίποδα. Τότε πήγα σε ένα από τα παράθυρα του σπιτιού μας κι έβαλα ένα πανί για να φαίνεται ότι είναι η σκηνή. Θυμάμαι ότι έλεγα κάτι ασυναρτησίες, ποιος ξέρει τι καταλάβαινα! Κάποια στιγμή πάτησα το σεντόνι κι έπεσα στην αυλή. Μου πέσανε όλα τα μπροστινά δόντια. Έτσι κατάλαβα πως το θέατρο έχει και πόνο!».

ΣΤΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ, οικογενειακό δείπνο στη Ρόδο.